

SPREHOD PO JUGOSLOVANSKIH
IN TUJIH REVIJAH

Na Dunaju je izšla 12. številka Glasu Korotana. V njem je natisnjena razprava z naslovom *Vojvodski prestol*. O tem spomeniku slovenske državnosti izčrpno piše dr. Jožko Šavli, ki je pred tem pisal že o Knežjem kamnu. Ta razprava je še posebej zanimiva, ker utemeljuje Vojvodski prestol predvsem kot znamenje slovenske državne samostojnosti, kajti po zaslugi dela novejšega slovenskega zgodovinarja se je razširilo mnenje o njegovem pomenu za politično neodvisnost. Nekateri unitaristično usmerjeni predstavniki tega zgodovinarja so sploh, beremo, črtali iz knjig in razprav vse, kar je pričalo o državnopravnem izročilu Karantanije skozi stoletja srednjega veka. Unitarizem, kot piše dr. Jožko Šavli, je dodelil zgodovinarju v svoji težnji po pojugslovanjenju ključno vlogo: ohraniti v javnosti poniževalno predstavo o hlapčevskih Slovencih. Šavlijeva razprava je tako s povzetkoma v nemščini in italijanščini vsekakor velik izziv delu uradnega slovenskega zgodovinarja, vendar pisec že vnaprej bržčas brez potrebe zagrenjeno ugotavlja, da jo bodo v Sloveniji neugodno sprejeli. V tej številki poroča še Ivan Tomažič o nagradi Sklada za raziskovanje starejše slovenske zgodovine. Nagrado na Dunaju podeljujejo vsaka tri leta in letos so jo podelili prav dr. Jožku Šavliju, obenem pa še akademiku Mateju Boru za njuni raziskovanji porekla Venetov. Med mnenji, komentarji in prispevki lahko preberemo več zaznamb poročanja o dvajsetletnici visokošolskega doma Korotan, kjer se zame-

njuje vodstvo; kar na prvem mestu je omenjen Radio Ljubljana, ki je temu pomembnemu dogodku odstopil četrte ure svojega sporeda v obliki pogovora z dolgoletnim rektorjem doma, očetom Ivanom Tomažičem.

Z zamudo smo dobili 24. številko mesečne literarne priloge Lesezirkel dunajskega časnika Wiener Zeitung. Prinaša prispevke z literarnega popotovanja po mestih Gradec, Ljubljana, Trst in Celovec. Med drugim objavlja prispevek *Identiteta in pesniška izkušnja*, kar je odlomek iz predavanja, ki ga je imel Claudio Magris na portoroškem mednarodnem srečanju Pisatelji ob meji. *S konji pa po slovensko* je po Kocbekovem stihu naslovil svoj prispevek s tega srečanja dober poznavalec Srednje Evrope in njenih zlivanj Karl-Markus Gauss iz Salzburga, ki je na tem srečanju prejel nagrado za esej. Izmed naših književnikov objavljajo pesmi v nemščini Dane Zajc, Kajetan Kovič, Maja Vidmar, Tomaž Šalamun, Marko Pavček, Brane Bitenc, Srečko Kosovel, Jože Udovič, Miroslav Košuta, Marko Kravos, Janko Ferk, Fabjan Hafner, Cvetka Lipuš, Maja Haderlap in Jožica Čertov. Tu so še prozni prispevki Rudija Šeliga, Boštjana Seliskarja in Florjana Lipuša. Vsako mesto je predstavljeno posebej in ljubljansko literarno in gledališko življenje označuje ta dva prispevka. Mlado prozo v Sloveniji (*Nobene razodevajoče ideologije*) komentira v preglednem, izčrpnem in komentirajočem sestavku Jože Horvat. Vasja Predan pa piše o Ljubljani kot gledališkem mestu, kjer je tristo tisočim prebivalcem na voljo šest stalnih odrov. (*Trideset uprizoritev na leto*).

A. A.